

Muntlig framställning 1

Svenskspråkigt kandidatseminarium inom teknik

26.3.2019

Stina Niemi

Talverkstad

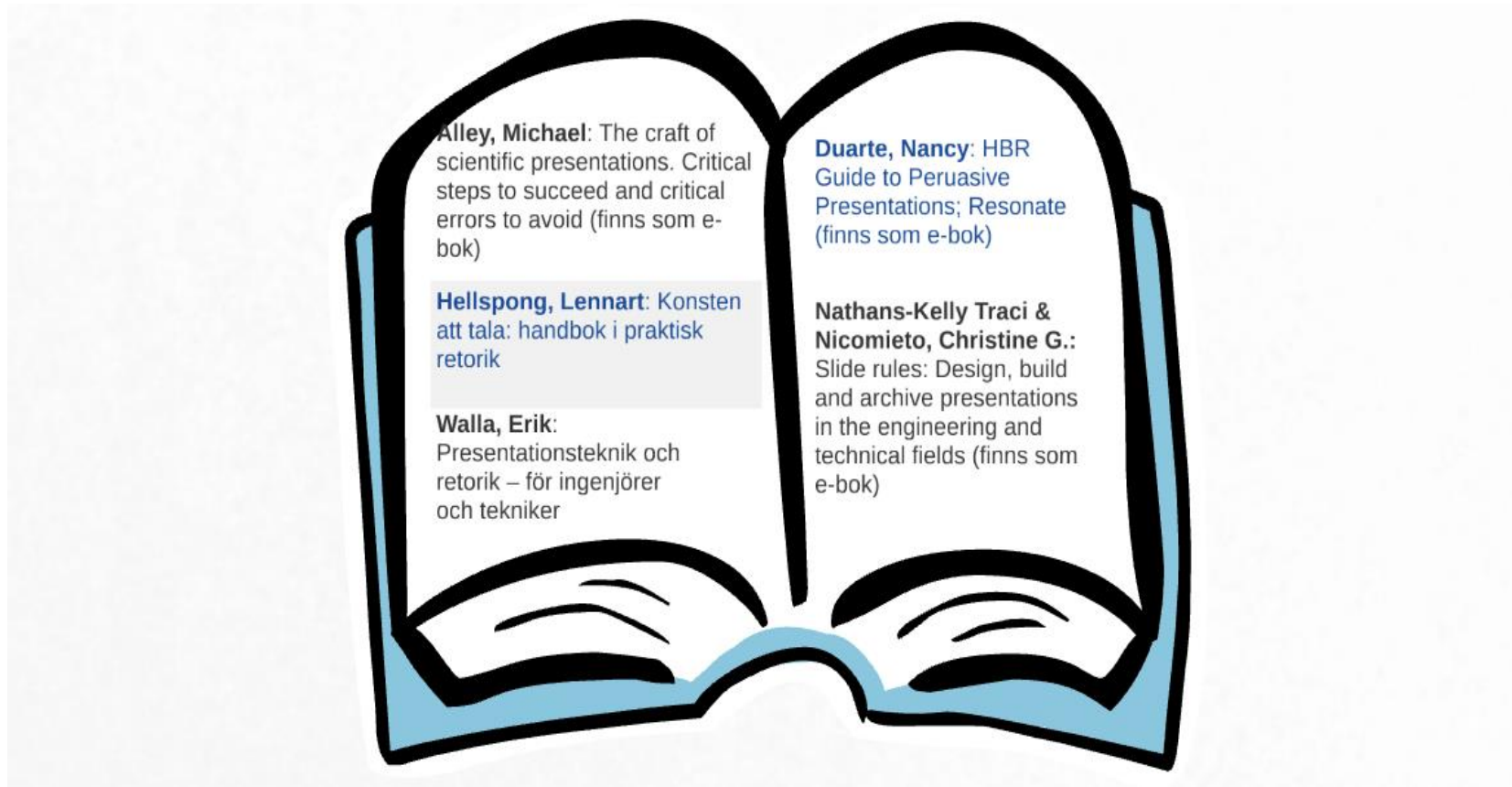
25-26.4 sal U359b

På talverkstaden tränar du på att framföra den presentation du håller på slutseminariet. Respons av lärare och kurskamrater. Presentationen spelas in på video och du får en analysuppgift på den.

Slutseminariet och muntlig opponering

Tisdag 7.5, onsdag 8.5, torsdag 9.5

10 minuters presentation och 5 minuters muntlig opponering.Handledarens och publikens kommentarer 5 minuter.

https://www.umu.se/globalassets/centralwebb/studentwebben/dokument/vi-hjalper-dig/205515_180621_muntlig-presentation.pdf

Nervös? Rädd? Talängslan? Rampfeber?

https://www.umu.se/globalassets/centralwebb/studentwebben/dokument/vi-hjalper-dig/205515_180621_muntlig-presentation.pdf

Talarens medel

Enligt den klassiska retoriken tre huvudsakliga medel för att övertyga publiken:

1) **Etos – trovärdighet**

Talarens personlighet, förhållande till ämnet, kunnighet, men också utseende, klädsel, hållning, kroppsspråk.

2) **Logos – fakta, innehåll**

Trovärdiga fakta, övertygande resonemang och argumentation, talarens behärskning av ämnet.

3) **Patos – känslor**

Att engagera, involvera, få publiken med.

I vetenskapliga presentationer är det naturligt att logos dominerar samt att syftet och målgruppen avgör många ytliga faktorer, klädstil osv., men det är ytterst viktigt att ha med alla dessa medel. Tänk på vad du själv vill se och höra när du sitter i publiken.

Tal och text

Vetenskaplig text:

- strikt disposition, detaljer, saken i fokus och främst för insatta i saken
- mottagaren: tid att reflektera, komplettera info, repetera

Vetenskapligt tal:

- fri disposition, endast det viktigaste med, publiken styr, saken och människan i fokus
- mottagaren: kortvarighet, snabbt, påverkan av många yttre faktorer

Processen inför presentationen

Förberedelserna är det viktigaste, så börja i god tid.

1) Klargör sammanhanget och talsituationen

Målgruppen? Syftet med min presentation? Var? När? Hur? Vad vill jag att publiken ska kunna/veta/tycka/känna efter presentationen?

2) Producera och ordna innehållet

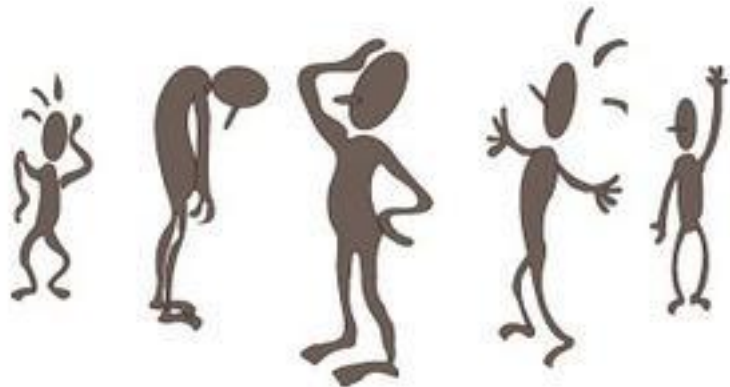
Avgränsa, välj vad du vill betona och lyfta upp. I vilken ordning ska du presentera materialet. På tio minuter hinner du ha en inledning, två-tre huvudpunkter och avslutning. Fundera på vad åhörarna kan fråga.

3) **Fixa språket:** ledigt, personligt, vårdat, neutralt och klarspråk – inte samma som skriven text

4) **Öva, öva, öva:** tala högt, gärna tillsammans med någon för respons, kolla tiden

Kom ihåg!

- Tala tydligt och med lagom stark röst.
- Tala inte för snabbt.
- Du får ha pauser.
- Tänk på hur du står, hur du går, hur du är på scenen.
- Tala med/mot publiken.

Strukturen

- Viktigt för publiken att få en presentation i början om vad och vem – redan då får du med publiken. En kort överblick i temat startar presentationen. Du väcker intresse och får uppmärksamhet.
- Börja med det intressanta, fokusera på huvudfrågan – presentera enkelt och klart.
- Vägled publiken genom hela presentationen: huvudpunkter, övergångarna, inledningen och avslutningen.
- Tala med publiken.
- Från helhet till detalj, från globalt till lokalt.
- I huvuddelen 2-3 punkter, inte för mycket info, inte för mycket detaljer.
- Poängtera det viktigaste.
- Sammanfatta kort och tydligt. Det ska höras att du sätter punkt.

Disposition

- Inledning Presentera dig själv/från vilken högskola du är, kort sammanfattning av det viktigaste/ämnet/ev. resultat.
- Metod/process Beskriv hur du gjort arbetet/studien.
- Resultat Vad kom du fram till?
- Analys Vad betyder det?
- Diskussion Blev det som du trodde i början? Reflektera.
- Avslutning Sammanfatta och upprepa huvudresultat.

Exempel på inledningar

<https://forskargrandprix.se/peter-ueda/>

<https://youtu.be/Cl4Far1ggUY>

<https://www.youtube.com/watch?v=jbdLWFOgSmk>

Analysera inledningen: Hurdan är den? Vad reagerar du på? Bra/dåliga saker? Vill du höra mer om temat? Hur tycker du man ska inleda?

Vad ska du ha med i din första minut/inledning?

Exempel på avslutningar

1. <https://urskola.se/Produkter/202503-UR-Samtiden-Nationella-dricksvattenkonferensen-2017-Norovirus-i-vatten-vad-vet-vi>
2. <https://urskola.se/Produkter/187817-UR-Samtiden-Forskar-Grand-Prix-2014-Stickad-metall-ett-lattviktsmaterial>
3. <https://urskola.se/Produkter/187521-UR-Samtiden-Forskar-Grand-Prix-2014-Framtidens-plast>

Analysera: Hur fungerar avslutningarna? Vad är bra/dåligt? Vad reagerar du på?

Fundera på 2-3 huvudpunkter

- Vad ska jag presentera? Vad handlar mitt ämne om?
 - Vad är viktigt att lyfta fram? Varför?
 - Vad kan jag lämna bort?
 - Vad skulle publiken vilja höra/veta?
 - Hur presenterar jag punkterna?
-
- Våga avgränsa!

Öva på inledning och diskussion

Bilda en **grupp på tre personer** och kom igång att tala och diskutera.

Ta tid och gör anteckningar.

”Mitt ämne handlar om/Rubriken på mitt arbete är ...”

Börja berätta om ditt ämne för din grupp. Använd dig av anteckningarna du gjorde i föregående övning ”Fundera på 2-3 huvudpunkter”. **Berätta sedan i tre minuter om ditt arbete.** Efter att du har berättat, starta en diskussion kring temat. Styr temat och ställ frågor till de andra. Diskutera i **cirka tre minuter**. Alla i gruppen berättar om sitt eget ämne i tre minuter och deltar i alla diskussioner.